

giver saa kulant i Dag mig og mit Parti vor politiske Frihed — jeg har det Indtryk, at han paa et givet Tidspunkt i Gaar var lidt mindre begejstret for vor Frihedsstrang. Vi vil benytte denne Frihed til at stemme imod dette Militærforlig, fordi vi, som jeg Gang paa Gang har sagt, paa ingen Maade føler os fyldestgjort ved det, disse Lovforslag indeholder.

Statsministeren (N. Neergaard): Da Forsvarsministeren i Aften ved Sygdom er forhindret i at deltage i Forhandlingen og kun kan være til Stede ved Afstemningen, skal jeg sige nogle faa Ord, inden denne Forhandling slutter.

Man har oplæst forskellige Citater af mig, og det er jo altid en Underholdning, en Tilbagevendende til Minderne om gamle Dage at høre sine egne Udtalelser gengivet. Man vilde finde en Modstrid mellem det Standpunkt, jeg indtog i 1908—09, da jeg forelagde Forslag, som betød en Forøgelse af vore Militærudgifter, og mit Standpunkt nu, da den Regering, hvis Chef jeg er, har foreslaaet og gennemført Forslag, der betyder en Reduktion. Der er imidlertid ingen Modsigelse herimellem. Det ene er som det andet et Produkt af Tidsforholdene. Den Gang var Forholdet det, at Europa drev henimod Krigen.

Jeg ved vel, at der var radikale og socialdemokratiske Profetere ogsaa den Gang, som sagde, at denne Krig fik vi ikke. Af hundrede forskellige Grunde var den en Umulighed. Paa Grund af Civilisationen, paa Grund af Arbejdernes Sammenslutninger o. s. v. var en Verdenskrig en Umulighed. Jeg tillod mig den Gang at mene og udtalte Gang paa Gang, at Forholdene var særdeles truende i saa Henseende, og det var jo for øvrigt ikke nogen enkeltstaaende Mening. Rundt omkring i Landene var der jo den Opfattelse, at Tilstanden var i allerhøjeste Grad utryk, og at man drev henimod det store Sammenstød. Ogsaa her i Landet var der, saaledes som jo Valgene viste, trods det, at der ikke var Enighed i Venstre om Maaden, hvorpaa det skulde udføres, Enighed om, at en Styrkelse maatte vort Forsvar have, og denne Mening fik jo Tilslutning fra Flertallet af Vælgerne. Der var altsaa en Følelse i samme Retning i det danske Vælgerkorps og rundt om i Landene. Ikke blot Stormagterne øgede deres Militærudgifter, men ogsaa de smaa Stater gjorde det.

Nu er Forholdet et ganske andet. Europa er dødt, udmattet efter den frygtelige Verdenskrig, og der er, tror jeg,

ikke Udsigt til, at det Skuespil, vi har gennemlevet, vil gentage sig i nogen for os overskuelig Fremtid. Og overalt i Landene, ikke blot i Danmark, men selv i de store Lande og i de Lande, der var neutrale under Krigen, raader der en bestemt Følelse af, at den økonomisk ødelagte Verdensdel trænger til Lettelse ikke mindst paa det militære Omraade. Man trænger til Indskrænkning af Udgifterne. Man trænger ogsaa til en Lettelse af de personlige Byrder. De personlige Byrder, d. v. s. Uddannelsestidens Længde, nedsættes jo ogsaa rundt om i Landene. Det er ikke blot her, vi foreslaar det. Dertil kommer ogsaa, at alle Partier her i Landet har udtalt sig for Nødvendigheden af Nedsættelser, og at en Nedsættelse af Rustningsbyrderne ubetinget er en af de Forudsætninger, hvorpaa Folkets Forbund er bygget, og som ogsaa er udtalt i Forbundspagten som et Krav. Derfor er det Standpunkt, Regeringen nu indtager, fuldkommen overensstemmende med Tidsforholdene, ligesom Regeringen i 1908—09 var i Overensstemmelse med de daværende Forhold.

Man har bebrejdet Regeringen, at den med saa stærke Midler, har man sagt, har villet føre denne Sag igennem, at man ikke har villet have nogen Udsættelse, at man har forlangt den afgjort allerede i indeværende Samling, at man har modsat sig de forskellige Dagsordener, der har været stillet, og som alle er gaaet ud paa en Forhaling og Udsættelse. Hvorfor har vi da indtaget denne Stilling? Hvorfor har vi været saa lidet lydøre overfor Kravet om en Udsættelse? Ganske simpelt, fordi vi anser den nuværende Tilstand for fuldkommen uholdbar.

Det blev fremhævet af det ærede Medlem Hr. Parkov, at der ikke er nogen Mulighed for at vende tilbage til Forsvarsordningen af 1909, og det blev ligeledes med Styrke og Sagkundskab fra hans Side fremhævet, at den nuværende Ordning, saaledes som den — ikke paa Grund af administrative Foranstaltninger, men paa Grund af vedtagne Love — nu udføres, er ganske uforsvarlig i militær Henseende og ikke yder noget som helst af det, som man kan kræve selv af en lille Stats beskedne Neutralitetsforsvar, og jeg kan tilføje, at selv om man vilde — hvad jeg ikke mener, den finansielle Tilstand tillader, og hvad jeg ikke mener kunde gennemføres i Rigsdagen — forsøge igen at praktisere Forsvarsordningen af 1909 i fuld Udstrækning, saa vilde ogsaa denne Ordning aldeles ikke være stemmende med Nutidens Forhold. For-